

GEORGES NEVEUX MISTRAL

Louis Aragon: PŘEDPOJATOST

Tančím a kolem samý zázrak
Sta slunci maleb na zemi
Sta přátel monoklů sta očí
Vidi mě hledím do žáru
Silnice slzy nafty krev
Co crčí cestou z hangáru

A tak si létám ze dne na den
Pouťový terčík předčí lesk
Koberců kanonád i krbů
Kde vítr musí zřeřavět
Živote krásná limuzíno
Krásné je nebezpečí pádit vpřed

Uhořím v ohni reflektorů

Autor a doba

Georges Neveux patří k významné generaci francouzských dramatiků začínajících v první polovině našeho století. Je součástí generace, která byla ovlivněna nesmírným lidským utrpením v první světové válce, generace, která v umělecké oblasti hledala nové vyjadřovací prostředky, jimiž by odpovídala lidstvu na jeho nesmyslné počinání. Tak se zrodil dadaismus, který zdůrazňuje absurdnost života, veškerého dění, dosavadní filozofie, tradic, rádů, básnictví a literatury. Doporučoval výrazové prostředky, které by mimo jakýkoliv plán a rád těžily z náhody, z nesmyslu, z absurdna, z nevázané hry a schválnosti. Jako zakladatel tohoto směru bývá označován Tristan Tzara, Rumun žijící ve Švýcarsku a později v Paříži. Účastník dadaistického hnutí André Breton vytváří se skupinou dalších umělců další směr – surrealismus, který již zasahuje do všech oblastí světového umění. Značnou inspiraci pro toto hnutí bylo i dílo zakladatele psychoanalýzy, Sigmunda Freuda, ukazující vliv nevědomí na pohyb fantazie, jakým je například sen. Mezi umělce hlásící se k surrealismu patřil A. Breton, P. Eluard, hudebníci Milhaud, Honegger, malíři Picasso, Salvador Dalí a další. Pod Manifest surrealismu v roce 1924 se podepsal také básník, doktor práv Georges Neveux.

O několik let později byla založena surrealistická skupina i v Československu, k níž se hlásili mimo jiné Vítězslav Nezval, Konstantin Biebl, Karel Teige, Jindřich Honzík, Jindřich Štírský, Toyen, Vincenc Makovský. Nepochybou zásluhou surrealismu je obohacení uměleckého světa bezbřehou fantazií. Georges Neveux, který surrealistickou skupinu brzy opustil, se narodil 25. srpna 1900 v ruské Poltavě (jeho matka byla Ruska, otec Francouz), od mládí však vyrůstal v Alžíru, Nizze a Paříži. Studoval lékařství a práva, advokátskou praxi vykonával v Aix-la-Provence, v městě Goghově a Cézannově. Byl rovněž novinářem a jeho divadelní zkušenosť nepochyběně ovlivnil fakt, že byl po několik let osobním tajemníkem velkého francouzského režiséra a herce Louise Jouveta.

Do literatury vstupuje jako surrealistický básník, překládá z angličtiny (Shakespeare, Huxley). V třicátých letech píše první divadelní hry. Základním tématem je sen – Julietta (stala se librettem pro operu Bohuslava Martinů), Ústředna snů. Sen nedává autorovi pouze možnost neohraničené dějové osnovy – je zároveň určující i pro jednání postav, kde zejména neuštučeně sny rozhodují o osudu jednotlivých postav dramatu. Kritikou nebyly jeho první hry přijaty příliš příznivě a Neveux se věnuje několik let filmu. Je autorem scénářů k filmům Slečna doktor (režie G. W. Pabst), Čistý vzduch (René Clair), Očima vzpomínek (J. Dellanoy).

Po letech se úspěšně vrací k divadlu hrami Theseus, Žaloba proti neznámému, Zamore (Mistral), Vlk a růže, Systém, Zlodějka z města Londýna a další.

Žánr jeho her je velice osobitý a těžko stručně postižitelný. Jsou blízké tragikomedii s častými melodramatickými prvky a s příznačným skeptickým humorem. Jsou naplněny šarmem ducha, jsou básnickou hrou o životě.

Georges Neveux zemřel v roce 1983.

Georges Neveux

MISTRAL

(Zamore)

Překlad Eva Outratová

Režie Radovan Lipus
Výprava David Marek j. h.
Hudba Lubor Šonka j. h.
Dramaturgie Vojtěch Kabeláč

Premiéra 16. ledna 1993 v Divadle Antonína Dvořáka

Zamore Stanislav Šárský
Klarisa Marie Logojdová
August Tomáš Jirman
Angela Veronika Forejtová
Komisař, Babylas Milan Šulc
Sebastien, Arab Zdeněk Kašpar
Advokát, Clodian Stanislav Malý
Rudolf Marek Cisovský
Harmonikář Dušan Krajčí j. h.
Vesničané Lukáš Kraut j. h. Richard Liberda j. h. Adam Bartoň j. h. Lenka Schreiberová j. h.
Chlapec Marek Dobiaš nebo Jiří Sedláček ml. j. h.

Představení řídí: Marta Celárková

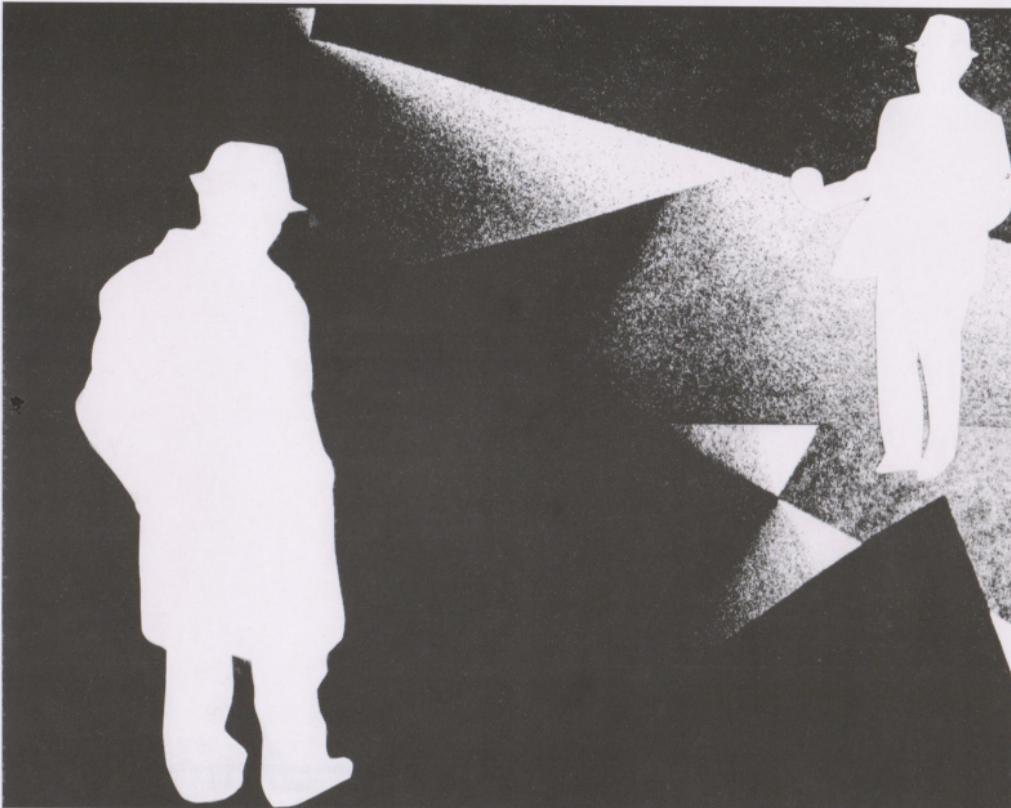
Text sleduje: Věra Suruková

Paul Eluard: ZASTÍNĚNÉ POVZDECHY

Lehký spánek, jemný závit,
Jemný, vlažný, srdce na dlani.
Čaroděj se lásce nebrání
Ruce těžké nebem, v žilách blesky,

Šedivou ulicí uhání
Motá se v sítech dláždění,
Poslední práci včerejšků
Jsou o svatozář obráni –
Co studna, to had samotář.

Sní, že i závory mořských bran odstraní.

Vedoucí výroby a technického provozu Stanislav Muntág, vedoucí dekoráčních dílen Marcela Kožušníková, vedoucí dámské krejčovny Alena Kantorová, vedoucí pánské krejčovny Jiřina Richtrová, jevištění mistři Jan Beneš, Zdeněk Václavek, mistr osvětlení Zdeněk Osif, mistr elektroakustiky Bořivoj Wojnar, mistr vlásenkárny Jindra Kučajová, mistr garderoby Růžena Mauerová.

Program vydalo Státní divadlo Ostrava, ředitel Ilya Racek, šef činohry Michael Tarant, redakce programu Vojtěch Kabeláč, obálka a grafická úprava Radana Lipusová, vytiskly OSTRAVSKÉ TISKÁRNY, s. p., Novinářská 7, Ostrava 1, R 0111.
Cena programu 3 Kčs

Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILLIA Praha.